

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Pedružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

Za enotno Jugoslavijo

Porazen odmev separatističnih punktacij dokazuje, da ves narod obsoja punktaške manevre dr. Korošca na račun narodnega in državnega edinstva

Ljubljana, 12. januarja. Punktacije dr. Korošca so zbudile ogorčenje in obsodbo v vsej javnosti. Posebno ostro jih je obsodil beograjski tisk brez izjeme. Vsi trije veliki beograjski dnevniki, »Politika«, »Vreme« in »Pravda«, so objavili daljše članke, v katerih odločno zavračajo zahtevo dr. Korošca, naj bi se povrnili v stanje pred 1. decembrom 1918 ter pričeli sklepati nov sporazum med Slovenci, Hrvatji in Srbi. Enak odmev so zbudile v ostalem našem tisku.

Vse to je dokaz, da bi sporazum o novi ureditvi oziroma razdelitvi Jugoslavije, kakor si ga zamišlja dr. Korošec, v nobenih okoliščinah ne bil izvedljiv, zakaj za tak sporazum nikakor ne bi zadostovala samo želja dr. Korošca, da bi ga mogel izsiliti, morda tudi sam ne verjame. Ne glede na to, da danes dr. Korošec niti ni več nikak predstavniki slovenskega ljudstva, se je treba zato vprašati, kakor si je dr. Korošec sploh zamišljal sporazum med Slovenci, Hrvatji in Srbi o izvedbi svojih separatističnih punktacij. Kako misli, da bi se mogla v primeru federativne ureditve države potegniti meja med Srbi in Hrvatji, ko je že težko ugotoviti, kje je prav za prav meja med Slovenci in Hrvatji. Do pravega sporazuma sploh ne bi nikdar moglo priti, ker resničnih jezikovnih mej ni. Saj bi mi Slovenci prav tako lahko zahtevali n. pr. zase kajkavsko govoreče Hrvate v savski banovini, kakor Hrvati zase n. pr. zase Belokranjske ob meji dravske banovine, ki močno hrvati. Tega vprašanja ne bo nikdar mogoče rešiti, ker se Srbi, Hrvatji in Slovenci ob svojih stikih tako prepletajo drug v drugega, da resnične meje med nami ni mogoče potegniti. Zato je sožitje Slovencev, Hrvatov in Srbov mogoče samo na podlagi popolne enakopravnosti, ki pa je ni treba še ustvarjati, ker je že ustanovno priznana in v Ljubljani izvoljena.

Mnenja smo, da je to znano tudi dr. Korošču in da so cilji, ki jih zasleduje s svojimi separatističnimi punktacijami, povsem drugi kakor pa sporazumsko so-

žitje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Predvsem mu je šlo za hujšanje, zakaj njegove punktacije so razširili po vsej dravski banovini. Dr. Korošec in prijatelji do bro vedo, da se jim izmikajo tla pod nogami, pa je zato treba po njihovem mnenju neprestano z vednimi novimi obljubami in napovedovanji vseh možnih preobratov in preokretov ustvarjati v slovenski javnosti mnenje, da sedanja ureditev države ni stalna in da bodo še prišli časi, ko bodo oni zopet postali absolutni gospodarji nad slovenskim ljudstvom, kakor so bili včasih.

Mislimo, da ni bil samo slučaj, če so takoj prihodnjo nedeljo po objavi dr. Koroševih punktacij, čitali po cerkvah pastirski list, ki neutemeljeno napada Sokola kraljevine Jugoslavije. Ni se mogoče izogniti misli, da je tu šlo za dogovorjeno igro. V sedanjih časih težke gospodarske krize vpeljuje, da je vera v nevarnosti, da je ogroženo slovenstvo in bogve kaj še, čeprav se celo v Beogradu samem neprestano zdajajo nove katoliške cerkve, kar je priznalo nedavno tudi vatikansko glasilo »Osservatore Romano«, in čeprav je našlo na Hrvatskem in v Srbiji nebroj naših ljudi kruha, ki jih doma v Sloveniji ne moremo več preživljati.

Gospoda okoli dr. Korošca se pač ne more sprijazniti z dejstvom, da se jim je izmaknila iz rok politična oblast, čeprav po njihovi lastni krivdi, pa je treba zato variti naprej. Saj je zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije odobril tudi dr. Korošec kot tedanji član vlade generala Živkovića in menja smo, da bi bil pripravljen pristati tudi na uvedbo najhujše centralizma v državi, pod pogojem seveda, da bi prišla vsa oblast zopet v klerikalne roke.

Odločen odpor, na katerega so naletele dr. Koroščeve punktacije, kakor tudi pastirsko pismo proti Sokolu kraljevine Jugoslavije, v slovenski kakor tudi ostali jugoslovanski javnosti pa dokazuje, da naše ljudstvo veddarle ni kako naivno, kakor si misli ta gospoda, in da so se s svojo najnovejšo taktiko tudi to pot zelo uračunali.

„Najstrašnejši napad na državo“

Komentar zagrebških „Novosti“ o Koroščevih „punktacijah“ — Molk dr. Korošca potrjuje vesti fašističnega tiska

Zagreb, 12. januarja. Ljubljanske »punktacije« dr. Korošca in njegovih trbantov so izzvale tudi med Hrvati veliko pozornost. Znanje so zveze, ki jih je imel dr. Korošec svojačasno s hrvatskimi separatisti, ni pa še tudi pozabljeno, da je kot notranji minister in poznejši ministrijski predsednik z vso ostrožnostjo nastopal proti bivši Kmečko-demokratski koaliciji, na katero se sedaj sklicuje v svojih izjavah. Razumljivo je, da so ljubljanske »punktacije« tudi v hrvatskem tisku naletele na velik odmev. Današnje »Novosti« objavljajo dolg uvodnik, v katerem pravilo med drugim:

Dr. Koroščeve punktacije predstavljajo strašen napad na državno in narodno edinstvo in vsak pravi patriota bi želel, da bi proglasila, ki ga je objavil dr. Korošec, ne bilo. Kakor je tudi žalostno, da se nekdo tako spozabi in da tako strašno napade suverenost in integriteto svoje lastne države, je še strašnejše dejstvo, da se je to zgodilo s strani onega človeka, ki je pri ureditvi te naše države tako izdatno sodeloval, in ki je bil v tej državi predsednik vlade in ki je kot aktiven minister sedel tudi v gestojanuarskem režimu nad dve leti in ki je soprodpisal tudi deklaracijo od 4. julija 1930.

G. dr. Korošec ugotavlja v svoji izjavi v imenu biveše stranke, da je slovenski narod razdeljen in razkosan na štiri države: Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo in Madžarsko. V Jugoslaviji, v svoji nacionalni državi, imajo bratje Slovenci popolno svobodo za popolno kulturno, gospodarsko in politično izživljanje in to kot docela enakopravni državljani in kot pravi gospodarji v svoji rojstni hiši, kakor Srbi in Hrvatji. Izjava dr. Korošca, da so Slovenci razkosani na štiri države, pomeni, da so oni v svoji lastni državi Jugoslaviji v enakem položaju, kakor so zaslužnjaki Slovencev v Italiji, ki se ne smejo posluževati niti svojega materne jezika ne doma in ne v cerkvah, kamoli, da bi imeli svoje šole. In sedaj zahteva dr. Korošec iz teh »razkosanih« delov slovenskega naroda eno politično zajednico, pri tem pa pozablja, da Slovenci že imajo svojo lastno nacionalno državo, v kateri so svoji gospodarji. Zanikati, to pomeni odreči se najsvetjšim nacionalnim idealom in delati

veselje onim fašistom v Gorici in Trstu, ki so sprejeli izjavo dr. Korošca s tolikim veseljem. Fašistični Italiji je izjava dr. Korošca še posebno všeč, ker vidi v tem ustvarjanje tamponske slovenske države, ce, ki bi najljubeje postala plen fašistične Italije, kakor je bila nekoč jedna Dalmacija plen beneških levov. Ali je g. dr. Korošec računl na to, da bo prišel prvi aplavz na njegovo izjavo iz zasužnjene Trsta od fašističnega Pileola? In vendar je taka tamponska slovenska država za dr. Korošca skrajni cilj in vsak Slovenec bi moral po njegovem receptu neumorno delati na to, da se ta cilj doseže.

G. dr. Korošec govori o nacionalni individualnosti slovenskega naroda, o treh narodih, o trobojnicah, kulturni svobodi itd. Ali g. dr. Korošec pozablja, kar je podpisal v deklaraciji 1. julija 1930, ali morda pozablja, da je tudi on sam bil minister, ko je bila proklamirana jugoslovanska trobojnica in ime kraljevine Jugoslavije kot vidni simbol državnega edinstva?

G. dr. Korošec se sklicuje tudi na »zagrebške punktacije« kmečko-demokratske koalicije, na bivešo radikalno stranko, ker da baje tudi oni to odobraval ali tega vsaj ne izključujejo. Kakor sicer obsojamo »zagrebške punktacije«, smatramo, da te »punktacije« niti zdaleč ne predstavljajo takega napada na državno integriteto, kakor izjava dr. Korošca, ker »punktacije« prepuščajo svobodnemu sporazumu notranjo ureditev države, dočim se njihovi avtorji niso spuščali v vprašanje edinstva in državne integritete. Še več, izjava v punktacijah, da je treba začeti z letom 1918, po njihovem tolmačenju, ki so ga dali pozneje, ne znači negiranja državne celine, narodnega edinstva in oblike vladavine.

Kako je bila sprejeta s strani bivših radikalnih pravkov ta izjava dr. Korošca najbolje priča dejstvo, da so bivši radikalni pravaki pohiteli, da se zavarujejo pred vsako skupnostjo z dr. Korošcem ter so izjavili, da jih niti prejšnji politični sporazumi, kakor blejski pakt, ne vežejo več.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Ljubljana obsoja početje dr. Korošca in napad na Sokolstvo

RESOLUCIJA

sprejeta na seji sreskega odbora JRKD za mesto Ljubljano dne 11. jan. 1933.

I.

Dne 31. decembra 1932 je podala skupina propadlih politikov, ki se zbira okoli bivšega predsednika ministrskega sveta dr. Antona Korošca in stoji pod njegovim vodstvom, znane punktacije, v katerih se zahteva povratak našega naroda in naše države na čas pred 1. decembrom 1918 v želji, da bi se medsebojno razmere med posameznimi deli jugoslovanskega naroda uredile na novo, na federativni podlagi.

V imenu vseh 17 krajevnih organizacij JRKD, ki obstajajo na ozemlju avionomnega mesta Ljubljane, izjavlja sreski odbor kot reprezentant teh 17 krajevnih organizacij in v njih včlanjenih tisočev pristašev, da smatra to akcijo dr. Korošca in njegove ožje družbe kot samolasten akt obupanih partizanov, ki hočejo doseči uresničitev svojih partizanskih instinktov, če treba, tudi na ruševinah naše države.

Slovenski del našega naroda odklanja vsako skupnost s početjem teh bivših političnih voditeljev ter vztraja na narodnem in državnem edinstvu, izraženem v aktu Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929 in v vseh poznejših deklaracijah našega vladarja in njegove vlade.

Princip narodnega in državnega edinstva je slovenskemu delu našega naroda ideal, katerega si ne bo dal rušiti in blatiiti od nikogar. Če treba, bomo branili Slovenci ta svoj ideal tudi z lastno krvjo.

II.

Dne 8. januarja 1933 je bilo prečitano v vseh cerkvah dravske banovine skupno pastirsko pismo jugoslovanskega katoliškega episkopata, sestavljeno po vodstvu škofjovskih konferenc v Zagrebu. To pastirsko pismo predstavlja blatenje onega Sokola kraljevine Jugoslavije, ki predstavlja našo prvo nacionalno in vzgojno organizacijo, ustanovljeno z državnim zakonom naše kraljevine. Katoliški episkopat poziva katoliške državljane Jugoslavije, naj ne pošiljajo svojih otrok v sokolske vrste, češ da se bodo vzgajali tam po načelih, ki so pogubni za versko in pravno življenje otrok ter škodljivi za katoliško cerkev in tudi za našo državo. Očita Sokolstvu, da odvrača katoliške vernike od katoliške vere — vse to iz razlogov, ki jih morajo označiti vsi nacionalni ljudje kot neresne in nestvarne. Proti temu nastopu katoliškega episkopata protestiramo z vso odločnostjo, ker se s tem izrablja globoka vernost slovenskega dela našega naroda za borbo proti Sokolu, ki ni in tudi ni nikdar bil proti veri, in ki svojemu članstvu izrecno nalaga skrajno strpnost napram vsem religijam.

III.

Sreski odbor JRKD v Ljubljani se ne more ubraniti neprijetnemu vtisu, ki izvira iz časovne coincidence punktacij dr. Korošca, napada na naše Sokolstvo in besnih izpadov fašistične Italije proti naši državi. Pozivamo vlado, da postopa s skrajno strogostjo proti vsem onim, ki begajo v teh težkih časih naš narod in skušajo iz današnje krize izvirajoče težkoče izkoriščati v svoje posebne namene, in da uporabi zakon proti vsem rušilcem države, naj zavzemajo kakršnekoli položaje. Vsi smo enakopravni državljani, vsi imamo iste pravice, pa tudi iste dolžnosti, vsem nam mora biti svet osnovni princip: »Država nad vse«. Kdor ruši ta princip, ta mora čutiti posledice svojega postopanja, ker bo sicer država izgubila vso svojo avtoriteto.

V. Ljubljani, dne 11. januarja 1933.

Mussolinijevi pogoji za sporazum z Jugoslavijo

Mussolini zahteva svobodne roke v Albaniji — V tem primeru bi se odrekla Italija Dalmaciji in sklenila nenapadalni pakt

London, 12. januarja. Rimski dopisnik »Daily Herald« poroča svojemu listu, da prihaja novi francoski poslanik De Jouvenel s posebno nalogo v Rim. Njegova prva naloga bo posredovalna akcija med Italijo in Jugoslavijo v svrhu tesnejšega zblizanja med obema sosednima državama. Meseca februarja bo prišel v Rim tudi rumunski zunanji minister Titulescu v enaki misli. V diplomatskih krogih se domneva, da je Italija pripravljena sprejeti te predloge, če se ji pusti v Albaniji proste roke. V tem primeru bi bila Italija voljna odreči se svojim aspiracijam na Dalmacijo

in skleniti prijateljsko pogodbo in nenapadalni pakt z Jugoslavijo. Istočasno bi se dosegel tudi pomorski sporazum z Italijo.

London, 12. januarja. »News Chronicle« objavlja intervju z Mussolinijem, v katerem italijanski ministrijski predsednik izraža svojo željo po izboljšanju odnosov med Italijo, Francijo in Jugoslavijo. Mussolini naglašja, da bi morala na vsak način tudi Jugoslavija prispevati k temu. V ostalem pa poudarja, da v nobenem primeru spor med Jugoslavijo in Italijo ne more kršiti evropskega mira.

Demarše na Dunaju

Intervencija Francije, Jugoslavije, češkoslovaške in Rumunije zaradi tihotapstva orožja na Madžarsko

Dunaj, 12. januarja. M. Včeraj popoldne so posetili zveznega kancelarja dr. Dollfusa francoski, jugoslovanski, češkoslovaški in rumunski poslanik ter zahtevali pojasnila o tihotapstvu orožja iz Italije preko Avstrije za Madžarsko.

Dunaj, 12. jan. V skladišču Tioset-družbe, ki izdeluje droge, so včeraj našli 44 kg amonita. Bilo je več oseb aretiranih. V zaporu pa je ostal samo prokurist družbe Barisani, ki igra v dunaj-

skih narodno-socialističnih krogih veliko vlogo in ki je bil tudi v direktni zvezi z »rjavco hišo« v Monakovem. Na Dunaju je to odkritje povzročilo veliko vznemirjenje. Kak namen je imelo to skladišče amonita, še ni popolnoma pojasnjeno. Oblasti zasledujejo sledove, ki vodijo z Dunaja v Monakovo. Splošno se meni, da bo preiskava policije rodila še razna presenečenja.

K jutrišnjemu večeru „Krke“

Ljubljana, 12. januarja.

»Celica« ne vsebuje le spominov na predvojnata leta, ko so »Preporodašci« započeli pokret za našo osvoboditev izpod avstrijske jarma. Je tudi najčistejša umetniška izpoved o najrazličnejših življenjskih vprašanjih, zaradi česar je knjigi zagotovljena v naši literaturi trajna vrednost. Na komaj 107 straneh je nagnetena toliko vsebine, da kar prekipava. Zares vzorno pisateljsko delo, ki dela čast pisatelju in založniku Tiskovni družbi. »Celica« je nedvomno najzrelejšo delo pisatelja Juša Kozaka.

Pisatelj je razdelil snov v več poglavij z naslovi: Na pragu, Hišni red, Zloba, Znamenja, Vojtra, Erotične noči, Al beg ni Bog? in Obiski. Dinamika pripovedovanja počasi raste, dokler ne doseže v poglavju: Al beg ni Bog? višek in nato zopet počasi pade. To je zgradba, ki je običajna pri vseh umetniških delih.

Pisatelj je zapuščal zapore dunajskega deželnega sodišča pod okriljem vojaške eskorte, v družbi mladega Hercegovca, ki je prepirčan, da ne bo nikoli več ugledal svojega rodnega kraja. Spotoma skrivaj napiše listič in mu ga stisne v roko, da ga izroči njegovi materi, kakor hitro bo utegnil. »Vam je dobro. Lagali boste, jaz ne morem več lagati.« Te Hercegovčeve besede si odsej ponavlja pisatelj: »Velikih prevratnih idej, od katerih se hrani človeštvo, niso močje nikoli in pred nikomur branili za lažjo. Nekateri so jih doživljali z gorečnostjo, da jim je bil osebni blagor le nivo sen in žrtve neznanja beseda. Takih samotnih zvezd je na našem nebu malo. Varnejšo zemeljsko pot pa si je izbral, kdor je idejo domel in se v odgovornem trenutku pritažil. Na tej strani nas je večina.«

V ječi pisatelju počasi minevajo dnevi. Čas mu izpopolnjujejo vizionarna premišljevanja, ki jih zdaj pa zdaj ožive dogodki okoli njega. Ko v celici skoro do smrti pobije upornega jetnika, pripoveduje kaznjenc Vojtra, kako so njega enkrat bili, da je vse križem letelo. Mojster, pri katerem se je učil za tesarja, mu je izročil ključ od njegove spalnice. Mojstrova žena pa ni bila zadovoljna z možjevo kupčijo. Čeprav je že ležal pri nji, ga je zapodila, mojster pa je lagal, da mu je ukradel ključ in mu hotel posiliti ženo. Ko so ga vtekli v ječo, je tako besnel, da bi bil vse razbil. »Takrat so me bili, kakor danes tega.«

V »Obiskih« nam pisatelj opisuje ideologijo takratnih »Preporodašev«. Zanimivo je, kako je prišlo do sodelovanja pokojnega Ivana Cankarja. Ko mu je France Fabjancić omenil pod Rožnikom, da je s ideja združitve politična ideja, ki se razlikuje od dosedanjih jugoslovanskih zbl-

žanj v tem, da se hočemo Slovenci združiti s Srbi, Hrvatji in Bolgari na temeljih narodne in kulturne svobode, se je Cankar radostno dvignil izza mize, mu segel v roko in objubil, da bo sam priredil zbor, na katerem bo govoril o ločitvi od Avstrije, kar je tudi storil še tisto pomlad.

Olajšanje deviznega prometa v Avstriji

Dunaj, 12. jan. s. Avstrijska Narodna banka namerava v kratkem izvesti obsežno olajšanje deviznega prometa. Se ta teden bo v Zenevi padla odločitev o posojilu. Ko bo postalo likvidno, bodo pričeli misliti na izvedbo prve neposredne olajšave v deviznem prometu. Cilj je popolna ukinitve prisilnega prometa, ko bo na razpolago dovolj inozemskih plačilnih sredstev, da se more zagotoviti kritje obkoka. Narodna banka računa, da se bodo z olajšavo v deviznem prometu vrnila tudi v avstrijski lasti nahajajoča se v inozemstvu deponirana inozemska plačilna sredstva, ker bodo lastniki pri tem imeli priliko izkoristiti večji tečaj privatnega kliranga napram oficijelnemu tečaju.

Polovičarska amnestija na Bolgarskem

Sofija, 12. januarja. M. Načrt zakona o amnestiji, ki je bil tik pred božničnimi prazniki predložen Saboru, je izzval v krogih zemljoradnikov veliko nezadovoljstvo. Načrt predvideva za emigrante samo pogojno amnestijo. Če bi torej kateri izmed amnestiranih emigrantov zagrešil zopet kak političen prestop, bi zapadel prvotno izrečeni kazni. Ker je mnogo zemljoradniških emigrantov obojejenih na smrt, smatrajo zemljoradniki tak zakon za nesprejemljiv.

Protest proti nemškimi vojaškimi atašejem

Pariz, 12. januarja. Veet, da namerava Nemčija zopet imenovati vojaške atašaje pri svojih poslatstvih v Rimu, Parizu in Londonu, je izzvala v francoskih krogih ogorčenje, ker vidi v tem kršenje mirne pogodbe. Uradno pa se demantirajo vesti, da bi bila Francija zaradi tega podzela kake korake v Berlinu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2313.74—2325.10, Berlin 1364.86—1375.66, Bruselj 798.29 do 802.23, Curih 1108.35—1113.85, London 192.92—194.52, New York ček 5736.03 do 5764.29, Pariz 224.71—225.83, Praga 170.56 do 171.42, Trst 294.46—296.86.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Pariz 20.275, London 17.435, New York 519.5, Bruselj 72.025, Milán 26.61, Madrid 42.475, Amsterdam 208.75, Berlin 123.325, Drma 68.91, off. 72.71, Sofija 8.76, Praga 16.30, Varšava 58.20, Bukarešta 2.085.

Maurice Bedel

Filipina

Roman

Filipina je dvignila slušalko.
— Palpain telefonira, — je dejala.
— Palpain? No, ta je pa dobra! Kotika drznost! Kaj misli, da je pri nas mlina? ... Daj mi slušalko.

Grenadier ni nikoli pozabil na dostojanstvo, ki mora odlikovati glavnega urednika velike revije. Popravil si je manšete, dvignil glavo, se postavil v pozo in vzel slušalko.

— Halo! — je vzkliknil. — Kako se počuti republika?

— O, imeniten hotel. Človek se počuti tu kakor doma.

— Seveda, gotovo, dragi gospod. Jutri, da, jutri.

Odožil je slušalko in si zadovoljno pomel roke.

— Palpain naju vabi jutri na večerjo. Seveda pojdeva. To mi je zelo dobrodošlo, ker mu bom lahko namignil, kako velika je razlika med sprejemom, ki ga pripravijo neznanemu Francozu fašistični kvestor, tako elegantno oblečeni mož lepe postave, z mnogimi odlikovanji, skratka znamenita osebnost italijanske kraljevine, in pa na sramoto, ki jo zakrivi Briandov poslanik nad glavnim urednikom »Revije naše dobe« s tem, da naroči svojemu kuharju, naj mu telefonira.

— Da, — je pritrdila Filipina, — ne smeš pa pozabiti, kdo te je rešil.

— Kdo me je rešil? Ah, da tisti pogumni, požrtvovalni dečko? Pomeniva se o njem. Piši!

»Italijanska mladina, udana z dušo in telesom vzvišeni nalogi povečevati domovino, ta mladina, kljubujoča vsem ljubavnim skušnjavam ...

— Si o tem prepričan, oče?

— Seveda sem. Kar spomni se, kako je bilo v oni slaščičarni, in onih restavracijah brez žensk in pa kaj je dejal restavratore, ko sva ga vprašala, kje so v Italiji ženske. — Doma delajo otroke — je odgovoril. — Draga hči, ne pozabi, da je dežela, kjer ženske rade rode, krepotna.

— Zares? — se je začudila Filipina. — Nadaljujva, — je dejal Grenadier. — ... dočim francoska mladina, zadržana z demokratičnim strupom, ki ji ga ...

— Kdo pa je prosvetni minister, hčerka?

— Him ... počakaj ...

— Recimo, da je Albert. Če ni več, pa bo kmalu zopet, bodi brez skrbi.

— ... ki ji ga pripravila v svojih lajčnih beznicah Albert, misli samo na razuzdanost in naslade ... ki z njimi ... ki ... misli samo na zapelevanje hčera poštenih staršev ...

Naš dobri Grenadier je izvajal svoje zaključke iz vroče želje, da bi jih resničnost potrdila; tako sodijo o življenju in ljudeh mnoge dobričine. Treba je omeniti, da je bil navdušen za lepe besede. Polemični slog omami vsakega, kdor se mu uda, potegne ga v vrtnice govorniške opomnosti, ki v njem zdrava pamet utihne.

— To nič ne de, — je dejal. — Bova pa potem nadaljevala. Zdaj sem baš prave volje. Stopi k telefonu in vprašaj, kdo je.

— Ravnatelj hotela telefonira, — je odgovorila Filipina, — prosim, da bi ga takoj sprejel.

— Na obed naju povabi, boš videla. Reci mu, naj le pride.

Vse se mu je zdelo dobro znamenje. Taki so v začetku vsi zaljubljeni. Toda to, kar mu je prinašal ravnatelj hotela »Imperator«, ni bilo vabilo na obed. Mož je svojima gostoma z živahnimi kretnjami in ko med sladkimi besedami dopovedal, da morata v 24 urah zapustiti njegov splošno znani hotel. Zelo nerodno mu je bilo pa je vendar povedal, da krožijo o gospodu in njegovi hčerki zelo čudne vesti. Za čudežno obnovo domo-

vine vneto hotelsko osebje ni hotelo streči uredniku revije, ki so v nji strahopetno priklopenci napadali Njegovo Ekscelenco šefa vlade. Hotelski dečki, vpisani v 598. sekcijo fašistične omladine, niso hoteli delati, domovini zvesti kuharji so grozili, da ne bodo več kuhali peči, vratar ...

— Izselim se in dam tem vrlim državljanom dvojno napitnino. Zvedeti bodo pa kmalu, kako iskrenega prijatelja in dobrega zaščitnika izgube v meni. Klanjam se, gospod.

Hotelir je močje in počasi odhajal; podoben je bil potrtemu trgovcu, ki so ga pripravili ob najboljšem blagu.

— Kako čudovit narod je to! — je vzkliknil naš dobri Grenadier.

VI.

Čeprav so mu bili zaplenili revijo, čeprav ga je policija zasliševala, mu prebrskala vso prtljago, vzela seznam najboljših restavracij in krčem ter več voznišnih redov, čeprav so ravnali z njim kot s sumljivim tujcem in ga vrgli iz hotela, čeprav ga je hotelsko osebje žalilo, se naš dobri Grenadier kar ni mogel nasititi navdušenja nad avtoritativnim režimom, ki bedi z jeklenim pogledom v zametastem očesu nad varnostno državljanov in nad družabnim redom, kakor je zatiral svoj hčerki.

Povprašal je v bližnji posredovalnici po bogato opremljenem stanovanju v neposredni bližini Beneške palače. Dejal je, da bi na vsak način rad stanoval v tem okraju, češ, da so nad njim razliti žarki svetle prisotnosti samega gospoda Mussolinija. To se je pa zdelo ravnatelju posredovalnice zelo sumljivo. Prosil je Grenadiera, naj počaka v sosedni sobi, da pokliče svoje agente in jih vpraša, če vedo za primerno stanovanje. V resnici je pa telefoniral policiji, in ji sporočil, da išče sumljiv tujec, Grenadier po imenu, ta čas stanujoč v hotelu, stanovanje v bližini palače Njegove Ekscelence šefa vlade. Tudi če bi ime glavnega urednika »Revije naše dobe« policiji še ni bilo znano, bi bilo to obvestilo že samo na sebi več kot dovolj, da bi se nemudoma zasukala vsa kolesca varnostne službe.

Vendar je pa kvestura posredovalnici naročila, naj napoti sumljivega Francoza h grofici Colozzolo v palačo Moncini, ki bi rada oddala v najem nekaj sob. V državah avtoritete, kakor sta Rusija in Italija, je namreč policija skrbna mati državljanov, ki iščejo stanovanja; v demokratičnih državah pa tega ne poznajo.

Naš dobri Grenadier je šel takoj pogledat palačo Moncini, čeprav je bila daleč od trga, kjer bi bil rad stanoval. Njena krasna lega, njeno starinsko lice in vratar v livreji, polni vojaških odlikovanj, vse to je bilo Grenadieru všeč na prvi pogled.

Grofica Gaetana Colozzolo, ki je vladala v tej krasni palači, ga je sprejela tako navdušeno in radostno, da je bil zelo prijetno presenečen. Bila je črnolaska med 49 in 70, oči črni kot oglje, ustnic ko ogenj in lic, ki so odražala skratni lesk nekakšnega notranjega požara.

— Dio mio! — je vzkliknila, — moje srce je polno radosti in ponosa, da morem pozdraviti slavnega glavnega urednika slavne »Revije naše dobe«.

— Kako pa veste, kdo sem, gospa? — je vprašal Grenadier presenečeno.

— Ker gre glas o vas po vsej deželi, — je odgovorila grofica.

Tako je nazvala nedavno telefonično naročilo s kvesture. Italijanske metafore vedno malo pretiravajo.

Naš dobri Grenadier, navdušen nad takim sprejemom, je imel takoj pri rokah nekaj laskavih besed glede opreme grofičinega salona, kjer se je vse lesketalo v zlatu in marmorju, kjer je bilo vse polno dragocenih preprog; kričeče bogastvo mu je imponiralo. Grofica Colozzolo se je smehljala, sladko je govorila in vsa gorela, ne da bi se obžgala; bila je pravi salamander, ki mu je bila v svoji črnožolto progasti obleki itak podobna.

Hoover se pripravlja na selitev

Beli dom bo moral zapustiti 4. marca — Ugibanja o Rooseveltovi vladi

Takoj po povratku s Coolidgevega pogreba sta se lotila prezident Hoover in njegova žena dokaj neprijetnih priprav za selitev iz washingtonskega Bele doma, ki ga bosta morala zapustiti 4. marca. Preselita se na svoj stari dom v Palo Alto v Kaliforniji. Najprej sta določila, kaj vzameta s seboj in kaj ostane v Belem domu. Tradicija je že med drugim, da zapusti odhajajoči prezident svojemu nasledniku ves jedilni pribor za svečane prilike. Po Hoovervem stanovanju stoji vse polno zabojev, kamor pridejo nočeta darila, ki sta jih dobila prezident in njegova soproga v Belem domu.

Hooverovi načrti še niso točno znani. Ve se samo, da zapusti Beli dom še istega dne, ko prevzame predsedniške posele Roosevelt. Napoti se v New York, odkoder se odpelje s parnikom na obalo Tihega oceana. Znano je tudi, da prevzame Hoover čim prej zopet privatne posele. Njegov premoženje se je zaradi hude gospodarske krize in pa tudi zato, ker je imel kot prezident razmeroma malo dohodkov, močno skrčilo. Zdjaj si hoče finančno opomoči. Rooseveltove osebnosti zaupnik, polkovnik Howe, si je že ogledal Beli dom in odredil vse potrebno za sprejem novega gospodarja. Treba bo marsikaj preurediti, kajti novi prezident je deloma hrom, tako da po stopnicah sploh ne more hoditi. V Belem domu bo treba mnogo stopnišč sploh odstraniti in napraviti položne hodnike. Roosevelt hoče imeti v Belem domu tudi posebno kopališče, ker je strasten plavalč in plavanje mu je potrebno, da si razgiba telo.

Najbolj se zdaj ameriška javnost zanima, kako bo sestavljena Rooseveltova vlada. Državno zakladnico prevzame najbrž virginski senator Carter Glass. Mož se je proslavil s svojimi govori o finančnem položaju Amerike. Govori se tudi, da pride v ameriško vlado prvič ženska, in sicer miss Francis Perkins, ki je zdaj državni komisar dela v državi New York in intimna prijateljica Rooseveltove rodbine. Kakor običajno, pride na mesto glavnega posredovalca med prezidentom in njegovo stranko mož, ki si je pridobil za izvolitev novega prezidenta največ zaslug. To bo predsednik demokratskega nacionalnega odbora James Farley.

Važno je tudi mesto državnega tajnika za zunanje zadeve. Imenujejo se tri imena, in sicer Newton Baker, vojni minister pod Wilsonom, znani Owen Young in Norman Davis, ki je kot ameriški delegat v Ženevi že v stikih z vodilnimi evropskimi politikami. Kot kandidati na mesto vrhovnega sodnika, ki je tudi član vlade, se imenujejo guverner Albert Ritchie, senator Tom Walsh in profesor harvardske univerze Feliks Frankfurter. Frankfurter je znan ameriški jurist in zanimivo je, da je odlo-

no nastopil v zaščito Sacca in Vanzettija, ki so ju usmrtili, češ, da sta revolucionarja.

Radio po svetu

Radio se je razširil po svetu neverjetno hitro. Nobena pridobitev moderne znanosti ni šla med najhitreje sloje tako hitro, kakor radio. Razvoj radia je edinstven primer v zgodovini človeštva. Zanimiv je pregled radioabonentov in radiopostaj. Oddajnih radiopostaj imajo: Amerika 168, sovjetska Rusija 99, Švedska 31, Nemčija 26, Francija 23, Anglija 17, Norveška 13, Italija 10, Finska 9, Poljska 7, Švica 7, Avstrija, Španija in Češkoslovaška po 6, Belgija 5, Holandska, Jugoslavija, Estonka in Latvija po 3, Danska, Iraka, Rumunija in Turčija po 2, Madžarska, Bolgarija, Island in Litva po 1.

Radioabonentov, seveda poleg radiokomarov, je v Ameriki 15 milijonov, v Angliji 5 milijonov, v Nemčiji 4 milijone, v Rusiji 3 milijone, na Japonskem 1.249.000, v Franciji 800.000, na Švedskem 593.908, na Holandskem 523.562, na Danskem 487.561, v Avstriji 483.450, na Češkoslovaškem 430.323, na Madžarskem 325.032, na Poljskem 317.808, v Belgiji 300.559, v Italiji 276.294, v Švici 201.504 in na Norveškem 117.194. Do Jugoslavije statistika radioabonentov še ni prišla. Najmanj plačujejo radiobonenti v Ameriki in v Franciji, največ pa v Nemčiji.

Za laboda smrtna kazen

Sodišče v angleškem mestu Chelmsfordu stoji pred težko odločitvijo. Gre za vprašanje, ali kaže obsoditi človeka na smrt, ker je ustrelil pet labodov. Na prvi pogled je to vprašanje naravnost smešno, toda v Angliji, kjer veljajo vsi zakoni, ki niso bili izrečno odpravljani, pa naj bodo še tako zastareli in nesmetni, se bo moralo sodišče hočeš nočeš pečati z njim in najti izhod, da zakon ne bo kršen. V Chelmsfordu je še sedaj v veljavi prastari zakon, po katerem mora biti obojen na smrt kdor ubije laboda. Ta zločin je zakrivil nedavno veleposelnik kapitan Gerard Fane, ki je ustrelil kar pet labodov in je torej zaslužil prav za prav petkratno smrtno kazen.

Kapitan pa ni surov neotesanec, temveč miroljuben, olikan sportnik, zlasti navdušen ribič. Labodi so v bližnji reki neprestano pokončavali ribe, posebno manjše. Ribolov je kapitanov in ker je bila velika nevarnost, da ostane reka brez rib, je kapitan vseh pet labodov ustrelil. Ljudje so ga pa takoj ovadili in zdaj stoji sodišče pred težkim vprašanjem, kako najti izhod, da naloži kapitanu samo denarno globo, ne pa da bi ga obsodilo na smrt, kakor zahteva zakon.

Mati zblaznela nad hčerinih truplom

Pretrajala rodbinska tragedija se je odigrala v nedeljo na Dunaju. 16-letna Poljakinja Kalena pl. Turzanska, pastorka disponenta Zbeteke, se je zastrupila s plinom. Zapustila je poslovično pismo, ki v njem pravi, da so jo pognali v smrt materini očiti, češ, da ničesar ne zasluži. Mati je bila prvotno omožena z bogatim poljskim plemičem Turzanskim. Bila je pa zelo potrtna in je sčasoma pognala vse možovo premoženje. Mož je umrl v bedi, njegova vdova se je pa pozneje poročila z disponentom dunajske rafinerije Abtman, Čehom Zbetekom.

Zbetek je imel rad pastorko in še letos za božič ji je kupil klavir, ki si ga je najbolj želela. Mati je pa hčeri neprestano očitala, da ne prispeva k vzdrževanju družine, čeprav dekle ni bilo samo krivo, da ni moglo dobiti službe. Prvotno je služila v neki trgovini, pa je bila odpuščena, potem je pa dobila skromno službo v odvetniški pisarni, pa še to je končno izgubila. Neprestani materini očitki so jo pognali v smrt. Ko je mati našla hčerko mrtvo, si je tudi hotela končati življenje, kar so ji pa preprečili. Hčerkin samomor je pa tako vplival na njo, da je zblaznela in so jo morali v prisilnem jopiču prepeljati na opazovalnico. Mož je bil v času tragedije na trgovskem potovanju.

Samomor hčere Trockega

Izgonaka praksa pruske komisarske vlade je zahtevala prvo žrtev, kar je vzbudilo tem večje presenečenje, ker gre za hčerko znanega ruskega revolucionarja Leva Trockega. Ob koncu preteklega tedna se je namreč zastrupila s plinom v Berlin-Karlshorstu bivajoča gospa Volkov, edina hčerka Trockega. Mučila jo je težka pljučna bolezen. Svoj čas je dobila od prejšnje pruske vlade dovoljenje, da se sme nasehit v Nemčiji in sicer s posebnim ozirom na nujno potrebo zdravljenja. Pred prihodom v Nemčijo je bivala v Turčiji, kamor je bila prispela za svojim očetom. V Turčiji si je nakopala nevarno pljučno bolezen.

Ker je najbolj zaupala nemškimi zdravnikom, se je obrnila na bivšo prusko vlado s prošnjo, da bi ji dovolila začasno bivanje v Nemčiji. Prošnjo je bila ugodno rešena in Volkova se je napotila v Berlin, kjer je bivala več let. Nedavno je bilo dovoljenje glede njene bivanja v Nemčiji preklicano. Pruska komisarska vlada je odklonila prošnjo glede podaljšanja dovoljenja in oblasti so Volkovi sporočile, da bo v kratkem izgnana. To si je vzela tako k srcu, da si je končala življenje. Bala se je namreč, da bi se njena bolezen ne poslabšala. Volkova zapušča enega otroka.

Aforizmi

Z dobrim delom se še ni nihče prenašil, vsak pa s slabim.

Zlo pride samo, ker človek misli, da ga ne more zabraniti.

Življenje izuži vsakogar, samo tisti ne, ki so v življenju nepotrebni.

Ali je bolj častno pljunuti od zgoraj navzdol ali narobe? Lahko je pljuvati na tiste, ki se ne branijo, toda s tem pač ne more nihče dokazati, da je boljši od opljuvanih, kaj še, da je genijalen.

Brez spremembe ne more biti izboljšanja, a mnogi se bore zoper spremembe in obenem napovedujejo izboljšanje.

Nikoli ne storiš dobrega dela tako hitro, kakor boš pozabljen.

Kdor ne zna odpustiti, mora živeti osamljen.

Sebičnost je najbolj vzvišena. Čim sebičnejše izpopolnjuje sebe in s tem vse človeštvo.

Ljudje češče cenijo pri besedi bolj njen zvok kot misel. Najboljše misli ne pridejo do izraza zaradi slabih besed.

Bolj cenimo pri priznanih ljudeh njihove slabosti kot pri nepriznanih največje vrline.

Le tedaj, ko je človek pravičen proti sebi, je lahko tudi proti drugim.

Ljudje, ki ne poznajo življenja tudi od črne strani, ne morejo poznati njegove najčistejše lepote.

NAROČAJTE SLOVENSKI NAROD

MES EČNA NAROČNINA DIN 12.-

Večja množina makulaturenega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

KUPIM

DVE ŽELEZNI PEČI

veliki, emajlirani, rabljeni, za dvorano 1200 m² kupi »Sokol« Ivančna gorica, Stična. 685

STANOVANJA

STANOVANJE

4- ali 5 sobno s komfortom v sredini mesta ali blizu Sv. Jožefa išče mirna in trajna stanika za maj. — Ponudbe pod »Zmerna cena 623« na upravo »Slov. Narodac.

RAZNO

ČEVLJI NA OBROKE

»TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere). 125/T

IZPOSODJAMO

plošče, gramofone, radio-aparate.

»SLAGER«, Aleksandrova c. 4. prehod »Viktorije palače« 698

TRAJEN IN DONOSEN ZASLUŽEK!

»Limonina« limonin sok v prašku je neprecenljive vrednosti, ker nadomešča limono za vse potrebe in je še cenejši od limone. — Sprejmite se zastopniki za vsa mesta v državi. Potreben kapital Din 3000.— »LIMONINA«, Zagreb, Nodilova 1/L

POLENOVKO

namočeno, priznano najboljšo, nudi delikatese-spicerija Kovačič, Miklošičeva cesta 34. 626

SLUŽBE

SVINČNIK

senzacionalni nemški patent, ekonomičen, traja 20krat dalje, neobhodno potreben za vsakega. Cena 3.60 Din, v barvah ali kopirni svinčnik 6.50 Din. — Preprodajalcem popust. Išče mo zastopnike za vsa mesta. Taub I., Subotica. 696

POVERJENIKE

stalne, reprezentativne, pri industrijah in trgovcih poznane, potrebujemo za vsako mesto. Ponudbe na firmo: »Kompas«, Beograd, Knjeginje Ljubice 7. 698

MODISTINJE, POZOR!

V mestu Slovenije ugodno prodam za primerno ceno najboljše vpletano modistarijo in predtiskarijo z vsem inventarjem, radi preselitev v Zagreb. Pismena pojasnila daje Lea Matašić, Zagreb, Vlasika 109/II levo. 697

TRGOVINO

Franjo Lah v Ložu oddam takoj v najem. 686

JABOLKA

zimska, trpežna, raznih vrst, kakor ananas reneta, bobovec, mašancker, londonski peping, baumanova reneta, kandiska reneta bellefleur

od Din 2.50 naprej

pri **Kmetijski družbi, NOVI TRG** (Turjaški trg)

A. & E. SKABERNE LJUBLJANA

UVOZ IN PRODAJA ANGLEŠKEGA IN CEŠKEGA SUKNA, VOLNENEGA BLAGA IN SVILE.

VAŽNO! V račun jemljemo (do preklica) tudi HRANILNE KNJIZICE prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov!

A. & E. Skaberne, Ljubljana